

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Datum
12 december 2023

Ons kenmerk
z2023-02920

Uw brief van
4 juli 2023

Contactpersoon

Uw kenmerk
39048289

Onderwerp
Advies AMvB monitor sociale veiligheid voor leerlingen

Geachte heer Dijkgraaf,

Bij brief van 4 juli 2023 is de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op grond van het bepaalde in artikel 36, vierde lid, van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), geraadpleegd over het concept Besluit tot wijziging van het Besluit bekostiging WPO BES 2022, het Inrichtingsbesluit WPO, het Onderwijskundig besluit WEC en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 houdende regels ten aanzien van een uitbreiding van de monitoringsverplichting in het funderend onderwijs (hierna: het concept).

Beoordeling van de persoonsgegevens aspecten van het concept geeft de AP aanleiding tot het maken van enkele opmerkingen.

Strekking van het concept

Sinds 2015 zijn scholen verplicht veiligheidsbeleid te voeren en de veiligheid op scholen te monitoren.¹ De monitoringsverplichting beoogt scholen inzicht te geven in de veiligheidsbeleving van leerlingen op school. In de praktijk is gebleken dat niet alle scholen hierop voldoende zicht hebben.² Het concept beoogt daarin verandering te brengen en stelt nadere voorschriften voor de uitvoering en vormgeving van de monitor. Dit moet ertoe leiden dat een nauwkeuriger beeld van de veiligheidsbeleving ontstaat zodat een school betere informatie heeft ten behoeve van de evaluatie en, waar nodig, de bijstelling van het veiligheidsbeleid.³

¹ Wet veiligheid op school, Staatsblad 2015, 238.

² Vgl. Nota van toelichting bij het concept, p. 4.

³ Vgl. Nota van toelichting bij het concept, p. 4.

Datum
00 september 2023

Ons kenmerk
z2023-02920

Het concept voorziet in een uitbreiding van de monitoringsverplichting. Nu hoeft alleen een representatief aandeel van de leerlingen in de monitor te worden betrokken. Het concept regelt dat straks iedere leerling⁴ die daartoe redelijkerwijs in staat is in de gelegenheid moet worden gesteld om deel te nemen aan de monitor. Aldus heeft het monitoren betekenis voor alle leerlingen.⁵

Daarnaast zullen de aandachtsgebieden waarop de monitoringsverplichting ziet, worden uitgebreid. Nu wordt de leerlingen alleen nog gevraagd naar de ervaren veiligheid, de feitelijke veiligheid en het welbevinden. Het concept verplicht dat nu ook wordt gevraagd naar ervaringen met mishandeling, seksuele intimidatie en zedenmisdrijven, discriminatie en pesten. Deze uitbreiding beoogt zicht te krijgen op de oorzaken van eventuele gevoelens van onveiligheid.⁶

Ten slotte moeten scholen de resultaten van de monitor categoriseren naar vestiging en schooljaar en naar de onderwijsinspectie sturen, onder de voorwaarde dat dit anoniem gebeurt.

Advies

Verantwoordelijkheid voor het waarborgen van anonimiteit

Het concept onderkent dat anonimiseren van de resultaten van de monitor gecategoriseerd naar vestiging en schooljaar niet altijd mogelijk is. Als het anonimiseren door het bevoegd gezag onverhoopt niet goed wordt uitgevoerd, kan dat ertoe leiden dat uit de resultaten van de monitor gevoelige en mogelijk ook bijzondere persoonsgegevens herleidbaar zijn voor de onderwijsinspectie. In de toelichting bij het concept wordt gesteld dat de resultaten van de monitor alleen verder worden uitgesplitst naar schooljaar en onderwijssoort indien de aantallen dit toelaten en de anonimiteit daarmee gewaarborgd kan worden.⁷ Aggregeren is echter niet zonder risico. Uitsluitend wanneer de gegevens zodanig zijn geaggregeerd dat de individuele gebeurtenissen niet langer identificeerbaar zijn, kan de resulterende dataset als anoniem worden aangemerkt.⁸ Dit kunnen in de praktijk complexe exercities zijn. Deze complexiteit wordt nog versterkt door de tekst van de betreffende bepalingen: 'Het bevoegd gezag categoriseert de resultaten van de monitor naar vestiging en schooljaar, voor zover de anonimiteit van leerlingen gewaarborgd kan worden'. Deze tekst laat twijfel bestaan of in het geval anonimiteit niet kan worden gewaarborgd een uitsplitsing naar of alleen vestiging, of alleen schooljaar mogelijk is, of dat dan in het geheel geen categorisering meer plaats mag vinden.

De verantwoordelijkheid - en daarmee het risico - voor het op juiste wijze aggregeren van de resultaten van de monitor en daarmee het waarborgen van de anonimiteit van de leerlingen legt het concept neer bij het bevoegd gezag. De AP is van oordeel dat de wetgever het bevoegd gezag op voorhand duidelijkheid zou moeten geven wanneer de resultaten van de monitor afdoende zijn geaggregeerd en die verantwoordelijkheid niet bij het bevoegd gezag moet leggen.

De AP adviseert in het concept of in gedelegeerde regelgeving nauwkeurige criteria voor voldoende aggregatie op te nemen.

Advisering Caribisch Nederland

⁴ Voor primair onderwijs geldt als nadere voorwaarde dat het gaat om iedere leerling vanaf het vijfde leerjaar.

⁵ Vgl. Nota van toelichting bij het concept, p. 5.

⁶ Vgl. Nota van toelichting bij het concept, p. 5.

⁷ Nota van toelichting bij het concept, p. 8.

⁸ Vgl. p. 10 WP 216, advies 5/2014 over anonimiseringstechnieken, goedgekeurd op 10 april 2014 van de groep gegevensbescherming artikel 29; de voorloper van de European Data Protection Board P. 10 advies WP 216 over anonimiseringstechnieken.

Datum

00 september 2023

Ons kenmerk

z2023-02920

Het concept bevat ook wijzigingen die betrekking hebben op BES-wetgeving (Caribisch Nederland). Het is niet aan de AP om te adviseren over het concept voor zover het Caribisch Nederland betreft. De AP geeft in overweging het concept ter advisering voor te leggen aan de Commissie toezicht bescherming persoonsgegevens BES, mocht dit nog niet zijn gebeurd.

Werklast AP

De AP merkt op dat het concept naar verwachting niet zal nopen tot extra inzet door de AP.

Openbaarmaking

Dit advies wordt binnen twee weken op de website van de AP gepubliceerd.

Hoogachtend,
Autoriteit Persoonsgegevens,

Aleid Wolfsen
voorzitter